

Zmienność sezonów pyłkowych roślin alergennych w Polsce na tle zmian klimatu.

Dorota Myszkowska¹, Agnieszka Kubik-Komar², Katarzyna Piotrowicz³,
Katarzyna Dąbrowska-Zapart⁴, Łukasz Grewling⁵, Idalia Kasprzyk⁶,
Barbara Majkowska-Wojciechowska⁷, Małgorzata Malkiewicz⁸,
Krystyna Piotrowska-Weryszko⁹, Małgorzata Puc¹⁰, Ewa Czarnobilska¹

*¹Zakład Alergologii Klinicznej i Środowiskowej,
Collegium Medicum Uniwersytet Jagielloński w Krakowie*

²Katedra Zastosowań Matematyki i Informatyki, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie,

*³Zakład Klimatologii, Instytut Geografii i Gospodarki Przestępczej,
Uniwersytet Jagielloński w Karakowie*

⁴Instytut Nauk o Ziemi, Wydział Nauk Przyrodniczych, Uniwersytet Śląski, w Katowicach

⁵Zakład Botaniki Systematycznej i Środowiskowej Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

⁶Instytut Biologii i Biotechnologii, Uniwersytet Rzeszowski,

⁷Klinika Immunologii i Alergii, Uniwersytet Medyczny w Łodzi

⁸Instytut Nauk Geologicznych, Uniwersytet Wrocławski

⁹Katedra Botaniki i Fizjologii Roślin, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

¹⁰Katedra Botaniki i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Szczeciński

Wprowadzenie

Sezony pyłkowe roślin stanowią wskaźniki zmian klimatu, między innymi poprzez wcześniejszy lub opóźniony początek sezonów, wydłużanie okresu występowania pyłku czy nasilenie intensywności pylenia.

Cel pracy

Określenie czasowych zmian i przestrzennego zróżnicowania dynamiki sezonów pyłkowych głównych roślin alergennych w Polsce w odniesieniu do obserwowanych zmian klimatu.

Materiał i metody

Ocenię poddano sezony pyłkowe pięciu roślin alergennych (olszy, leszczyny, brzozy, traw i bylicy), wyliczone tzw. metodą kliniczną (wg EAACI) w 8 stanowiskach w Polsce (Szczecin, Poznań, Wrocław, Sosnowiec, Kraków, Łódź, Rzeszów, Lublin)

w latach 2001–2020. Do analizy włączono: daty początku stężenia maksymalnego, długość sezonu, stężenie pyłku sezonie (SPIn) i liczbę dni ze stężeniem powyżej wartości granicznej.

Wyniki

Najwyższą zmienność stwierdzono dla początku i długości sezonów pyłkowych olszy i leszczyny ($V\% = 30,0\text{--}58,0$ w poszczególnych stanowiskach), natomiast sezony pyłkowe bylicy cechuje wysoka stabilność ($V\%$ dat początku $\pm 3,0\%$). W skali przestrzennej wykazano istotne zróżnicowanie parametrów sezonów, szczególnie w przypadku kierunku północ–południe. Najbardziej zbliżone pod względem występowania i nasilenia pylenia były sezony brzozy, które ponad to mają tendencję do wcześniejszego początku (średnio o 12 dni/20 lat). Sezony pyłkowe traw i bylicy stają się coraz mniej intensywne. Zmiany te są uwarunkowane tendencją wzrostową średniej temperatury powietrza w Polsce (dane z okresu 1971–2019), zwłaszcza wysoką w kwietniu, głównie w zachodniej i południowo-zachodniej części kraju.

Wnioski

Zmienna dynamika sezonów pyłkowych roślin alergennych wpływa na czas i intensywność ekspozycji alergenowej dla osób uczulonych, co powinno być uwzględniane przy ocenie skuteczności terapii.

Informacja o konflikcie interesów: Autorzy nie zgłaszają konfliktu interesów.